

„Tikras karys kaunasi ne iš neapykantos tam, ką mato priešais save, tačiau iš meilės tam, ką paliko už savęs.“

— G. K. Čestertonas

Prologas

Helmando vilajetas Afganistane *2009-ųjų rugpjūtis*

Tą dieną, kai mirė Nasimas, karys avėjo paplūdimio šlepetes.

Kruviniausiasios Afganistano vasaros pabaigoje, saulei kaitinant dykumą Helmando vilajete, jiedu įsitaisė ant Šamalano kanalo kranto ir žvelgė kitapus drumzlino rudo vandens.

— Vieną dieną aprodysiu tau savo šalį, — kapota anglų kalba pažadėjo Nasimas. — Kai visa šitai baigsis, pasiimsime valtį ir plauksime upe. Parodysiu, dėl ko iš tiesų kovojame.

Maloni mintis, karys leido sau tai įsivaizduoti. Regėjo visą gyvenimą trunkančią draugystę, sujungiančią skirtingus žemynus. Susipažins jų žmonos, vaikai žais drauge. Jiedu prisimins karo dienas, susėdę prie puodelio tirštos juodos Nasimo mėgstamos kavos. Jis pats tokio gėrimo negalėjo pakęsti, ypač svilinančiame dykumos karštyje.

„Rožinės svajonės“, sakydavo jo močiutė.

— Ir tu privalai atvykti pamatyti mano šalį, — pakvietė karys. — Ten šalčiau nei čia, tačiau yra kalnų ir upelių, driekiasi žalios pievos...

Jis nutilo susigėdęs dėl gerklėje įstrigusio gumulo.

— Skamba puikiai, — sumurmėjo Nasimas ir prisimerkęs nužvelgė, kas liko iš karo nuniokotos jo šalies. — Ir čia driekdavosi žalios pievos.

Akimirką jiedu patylėjo.

— Verčiau grįžkime. Po valandos man budėjimas, — tarė karys, siekdamas pašonėje kabančio juodo šautuvo.

Juodieji sargybiniai, — o pilnas šių pėstininkų pavadinimas buvo Juodieji sargybiniai, Trečiasis batalionas, Karališkasis Škotijos pulkas, — prie kanalo budėjo nuo tų metų birželio. Kanalas driekėsi šiauriau Laškar Ga, Helmando vilajeto sostinės. Iš Talibano valdžios buvo išplėštas per operaciją „Panteros letena“, vieną didžiausių jungtinių NATO pėstininkų ir oro pajėgų operacijų. Sąjungininkams pavyko išstumti Talibano karius iš trijų svarbių taškų Helmando upės pakrantėje. Sutrikdžius atsargų tiekimo grandinę, talibai buvo nustumti į migloje skendinčius kalnus.

Kol valstybiniuose Didžiosios Britanijos pastatuose gaudė fanfaros, Juodieji sargybiniai liko saugoti kanalą kartu su sąjungininkais iš Nacionalinės Afganistano kariuomenės. Kelias savaites susirėmimai vis slopo, kasdieniai talibų puolimai retėjo, pamažu visi pradėjo atsipalaiduoti.

Tiek, kad net įsispirdavo į paplūdimio šlepetes.

— Turime užtektinai laiko, — atkirto Nasimas. — Ar girdi? Kario kūnas akimirksniu įsitempė. Palenkęs galvą bandė išgirsti ginklų šūvius.

— Nieko negirdžiu, — galiausiai prisipažino.

— Būtent, — šypsojosi Nasimas.

Vyrai pasėdėjo ilgėliau. Vabzdžiams dūzgiant žolynuose, pasakojo istorijas apie namus. Staiga iš Nasimo lūpų pasigirdo silpnas nuostabos šūksnis:

— Jis grįžo!

Nedidukas liesas šuo vilko snukiu ir ilgu nukarusiu liežuviu per aukštą žolę skynėsi kelią prie kanalo. Šen bei ten stabtelėdavo pauostyti išdegintą žemę.

Pasikuitęs kišenėse Nasimas išitraukė nedidelį išsaugoto maisto paketėlį, atsistojo ir tyliai švilptelėjo.

— Kai taip švilpi, jis niekada neprieina, — karys nusibraukė nuo šortų dulkes.

Šuo buvo benamis, niekada neišmoko priėti pašauktas šeiminko, tačiau tarp jo ir švelniojo afganų kapitono, besidalijusio maistu ir kasiusio paausius, užsimezgė ryšys.

— Jis išdidus, — pareiškė Nasimas ir patraukė nendrių link; draugas liko laukti.

Karys nužvelgė kanalą, tada per petį žvilgtelėjo į stovyklą, kurioje laukiama jų sugrįžtant. Vasara buvo ilga. Ši pamaina itin užsitęsė. Jis regėjo pernelyg daug žūčių. Tiek daug, kad siela nebepakėlė tokių vaizdų. Buvo pasirengęs grįžti namo.

Dar vienas mėnuo, drąsino save. Tik dar vienas mėnuo.

Iš pradžių jis nuoširdžiai tikėjo, kad kovoti už Karalienę ir savo šalį — kilnus tikslas. Dabar jau pavargo, jautėsi išsekęs. Negalėjo pakesti smėlio ir karščio, kraujo ir įtampos. Ilgėjosi taikos, tos miglotos sąvokos, dėl kurios kovėsi, bet bijojo niekada nepatirti.

Staiga susierzinęs apsisuko eiti.

— Pasimatysime vėliau! — šūktelėjo.

Žvilgtelėjęs per petį pamatė Nasimą, pritūpusį netoli nendrių. Kapitonas ištiesęs ranką švelniai kalbino šunį; šis kilstelėjo snukelį ir žengė kelis atsargius žingsnelius siūlomo maisto link.

Kariui užgniauzė kvapą.

Šuniui išslinkus iš žolės, išniro nedidelė savadarbė bomba, pririšta prie gyvūno pilvo.

Karys sukaustytas siaubo stebėjo, kaip šuo tipena prie bičiulio.

— *Nasai! Atsargiai! Nasai!*

Jis metėsi pirmyn, tačiau karščio banga parbloškė atgal. Užuođęs svylančios odos dvoką ėmė vartytis, raičiotis ant dulki-

nos žemės, gesindamas kūną laižančias liepsnas. Ausyse spengė; kurtinantis gausmas užgožė visus garsus, net ir jo paties agoniškus klyksmus.

Sulėtą rytą nuo smėlynų pakilo nedidelis dūmų debesėlis ir išsinešė jo draugo sielą.

1 skyrius

*Oterberno karinio parengimo stovykla,
Nortumberlandas
2019 m. rugpjūčio 16 d., penktadienis*

— KONTAKTAS!

Nakties tyloje nuskambėjus poligono saugos inspektoriaus šūksniui, eilinė Džesė Stivenson metėsi ant slėnio žemės. Pasigirdo dunkstelėjimas, nuo smūgio į žemę visas oras vienu prislopintu švokstelėjimu paliko jos kūną. Priešingai nei per tikrą mūšį, priešų šūviai nenuaidėjo. Šiąnakt jie mokėsi kovinio reagavimo į šūvius. Mūšio lauke gebėjimas greitai prisitaikyti gali nulemti, ar skirta gyventi, ar mirti.

Džesė gulėjo viržynuose. Kūnas įsitempęs, pasirengęs veikti. Tik išgirdusi įsakymą pakilo ir ėmėsi stumtis pirmyn. Batams minant nestabilią žemę ši žliugsėjo. Tamsa buvo kone neperregima; tokia gili, kad atrodė, jog pasiglemžia ją visą, apglėbia tarytum gyvas, apčiuopiamas organizmas. Džesė žinojo, kad dienos šviesoje matytų abipus upės dunksančias kalvas. Galingasis Čeviotas, iškilęs virš visų, trauktų žvilgsnį. Matytų skirtingų žalmos atspalvių išmargintą mišką, nykius pelkynus, nuspalvintus rudomis ir auksinėmis dėmėmis, bėgant laikui aprūdijusių senų tankų ir įvairių artilerijos pabūklų korpusus.

Oterberno poligonas buvo įsikūręs atokiame pasaulio kampelyje. Užėmė du šimtus trisdešimt tris kvadratinis Nortumberlando nacionalinio parko kilometrus. Šis parkas — nepri-

lygstamo natūralaus grožio kalvos ir slėniai pačioje šiaurėje, prie Anglijos sienos su Škotija. Plėšikų teritorija. Laukinis pasienis, kuriame prieš šimtus metų virdavo kovos — abiejų valstybių gyventojai per migloje skendinčias kalvas skverbdavosi į svetimą žemę plėšikauti ir sidabriškoje mėnesienoje kniaukti iš kaimynų galvijus. Šiais laikais Gynybos ministerija tęsia kovų šiame regione tradiciją — siunčia karius treniruotis plačiuose, atviruose viržynuose.

Šiąnakt mėnesiena kelio nenušvietė, tad grupelė iš Pirmosios Karališkųjų Vėlo fuzilierių kuopos kliovėsi savo žiniomis apie teritoriją ir prie šalmų pritvirtinta naktinio matymo įranga, matuojančia temperatūrą. Kažkur laukuose jų laukė judantis taikynys — šilumą spinduliuojantis prietaisas, nuotoliu valdomas taikinių valdytojo. Kariams duotas įsakymas jį aptikti ir padaryti nekenksmingą prieš patekant saulei.

Apsižvalgiusi aplink Džesė matė dvi lėtai slenkančias figūras sau iš kairės ir dar tris iš dešinės. Jų vardus žinojo ne prasčiau nei savo, bet šioje erdvėje, po bekraščiu dangumi, kariai tebuvo beveidės, belytės būtybės — visai kaip ji pati.

Džesė jautė, kaip kausto nuovargis. Rankų ir kojų raumenys degė jai stengiantis nesuklupti. Maištingai kilstelėjo šautuvą kiek aukščiau. Prisiklausė tiek daug gero linkinčių šeimos narių ir draugų komentarų apie sprendimą stoti į kariuomenę. Pasak jų, ši vieta *moteriai netinkama*. Kalbėjo, esą jai nepakaks fizinių jėgų ar ištvermės tapti kare. Nesvarbu, kad bėgo maratonus, dalyvavo klasikiniam triatlone, kuo sėkmingiausiai užbaigė įvairius mokymus kariuomenėje. Maža to, tai darydama sugebėjo pralenkti daugumą vyriškosios lyties kolegų.

Stengdamasi to nepamiršti ji pasitaisė kuprinę ant pečių ir užsispyrė iškęsti bet ką.

Kursantai įveikė tvoras, siaurus slėnius, sraunius upelius ir uolienu atodangas. Pakeliui reikėjo patikrinti apleistus pastatus. Užduotis buvo lėta ir reikalaujanti uolumo. Kai danguje pasirodė pirmosios blyškios saulėtekio pašvaistės, Džesės kojos jau virpėjo. Dangus tik menkai prašviesėjo, tai užduoties beveik nepalengvino, tik priminė, kad privalo rasti taikinį iki saulei patekant.

Tarytum nebyliai susitarusių kursantų žingsniai paspartėjo. Grupė išėjo į lygų, atvirą lauką, kurio vienoje pusėje dunksojo miškas. Kariai išsirikiavo linija ir dairėsi kairėn ir dešinėn. Tikrino kiekvieną kalvelę, kiekvieną šešėlį ir uolą, ieškodami šilumos šaltinio.

Staiga ją pamatė.

Pro naktinio matymo akinius Džesė maždaug už penkiasdešimties metrų priešais save išvydo horizontą nudažiusį šilumos spindulį.

— TAIKINYS PRIEKYJE! KONTAKTAS! — suriko ji ir iškėlė ginklą, ruošdamasi šauti.

Prisiminę mokymus kraštiniai grupelės nariai skubiai pasitraukė į šalis, pridengdami kitus karius, o Džesė ir šauliai, eję viduryje, pajudėjo pirmyn.

Džesės pirštas spustelėjo gaiduką. Naktyje nuaidėjo pirmasis šūvis.

Poligono saugos inspektoriui surikus: „STOP! STOP!“ — grupelė perjungė ginklų saugiklius ir ėmė vienas kitą sveikinti tapšnodami per nugaras, kaip buvo įprasta baigus bet kurias pratybas. Džesė laikėsi atokiai. Skverbėsi ramybės neduodančios dvejonės.

Taikinys susmuko pernelį greitai.

Įprastai per tokias pratybas mygtukas, kurį spustelėjus taiki-

nys krenta, neliečiamas, kol būrys neiššaudo kone visų šovinių. Šiuo atveju taikiny susmuko akimirksniu.

Džesė vėl užsidėjo naktinio matymo akinius ir pažvelgė per miglą.

Taikinys vis dar spinduliavo šilumą.

Kūną pamažu ėmė kaustyti siaubas. Po apsauginės aprangos sluoksniu Džesė suvirpėjo. Elektroniniai šilumą spinduliuojantys taikiniai užgęsta iškart išjungti. Taip turėjo nutikti ir šįkart.

Džesė pamažu pajudėjo prie neaiškaus gumulo, gulinčio tamsoje priešais ją. Auliniai batai brūžino uolienas. Už rytiniame slėnio pakraštyje dunksančių kalvų saulė pakilo kiek aukščiau. Metė savo pirmuosius blausius spindulius ant slėnyje sustojusios grupelės.

— Ei! Kur eini? — šūktelėjo vienas iš karių.

Džesė klausimo nepaisė. Toliau žingsniavo taikinio link. Artėjant prie jo širdis ėmė smarkiai daužytis krūtinėje.

Slėnį užliejus pirmiesiems saulės spinduliams, taikinį išvydo visai aiškiai.

— Oi. O Dieve, ne...

Pasigirdo artėjantys žingsniai. Po akimirkos taikinių valdytojas, už saugumą atsakinga kapralė ir medikas atskubėjo ten, kur nelygiu apskritimu rikiavosi grupelė.

— Daiktus ir ginklus ant žemės. Tiksliai ten, kur stovite, — paliepė vienas iš atbėgusių karininkų, o kiti du nuskubėjo pirmyn, kur stovėjo sustingusi Džesė.

— Stivenson! Šalin, grįžk į būrį. Tai įsakymas.

Džesė virpančiomis kojomis atsitraukė žingsnelį atbula. Medikas suskubo teikti pirmąją pagalbą, o taikinio valdytojas skubiai susisieki su štabu, reikalaudamas kuo greičiau kviesti greitąją pagalbą.

Nieko jau nebebuvo įmanoma padaryti. Kulkos paleistos ne į mechaninį taikinį. Pasirodė, kad šis taikinyš buvo moteris, ir jos kūnas išsidraikęs gulėjo ant žemės.

Džesė pažvelgė žemyn, į laikomą šautuvą, ir leido jam išslysti iš suglebusių pirštų.

2 skyrius

Kiek prieš šeštą rytą, sulaukęs skambučio iš dispečerinės, detektyvas vyresnysis inspektorius Maksvelas Finli-Rajenas akimirksniu nubudo. Telefono ant spintelės prie lovos siekė ryžtingai, o ne apgraibomis. Įsisąmonindamas žinią, kad prarasta dar viena gyvybė, nejautė apsnūdusio sumišimo. Užplūdo tik tas pats skausmingas liūdesys, kurį pajusdavo kiekvieną kartą, taip pat bejėgiškumo jausmas dėl patirtos netekties ir suvokimas, kad to niekaip nepakeis. Mirusiųjų neprikelsi.

Tačiau gali už juos atkeršyti.

Rajenas pažvelgė į savo žmoną Aną. Ši ramiai miegojo. Inspektorius žinojo, kad kažkur po tuo pačiu dangumi kitai moteriai ne taip pasisekė.

Jis palinko ir lūpomis švelniai prigludo prie žmonos lūpų. Stengėsi nepamiršti. Išsluogęs iš lovos apsirengė. Netrukus jau leidosi į kelionę. Laukė neilgas kelias nuo namų vaizdingame Elsdono kaime iki Oterberno karinio parengimo stovyklos už dešimties kilometrų į vakarus, Nortumberlando širdyje.

Prieš valandėlę jaukiame Vulerio miestelyje detektyvas seržantas Frenkas Filipsas ištiesė ranką, norėdamas nutildyti nesiliaujantį telefono skambėjimą, ir stipriai vožėsi į metalinį naujojo kemprio kraštą.

— Kad jį kur!

— Ką pasakei?

Klausimą uždavė jo žmona ir viršininkė visose srityse, įskaitant policininko karjerą. Taip šiurkščiai pažadinta detektyvė inspektorė Denise Makenzi iš kitos lovos pusės dėbojo šaltu žalsvų akių žvilgsniu.

— Atleisk, brangioji, — sumurmėjo Filipsas, vis dar ieškodamas telefono. — Mėginu rasti tą sumautą...

Po akimirkos pasirodė kita susierzinusi moteriška galva. Kyštelėjo nuo viršutinio dviaukštės lovos, jo sutalpintos į senovinių „Volkswagen“ kemperį, gulto.

— Kas čia per šurmulys? — Samanta plačiai nusižiovavo.

— Nekreipk dėmesio, — suniurnėjo Filipsas. — Ieškau...

— Ar jo?

Samanta pamojo telefonu. Filipsas nesivargino klausti, kur jį rado. Gal kemperis ir nedidukas, tačiau daiktai jame nepaaiškinamai pradingdavo — įskaitant didumą trapios tešlos sausainėlių.

Pamatęs, kas skambina, Filipsas nubloškė į šalį antklodę ir pasičiupęs pal tą išskubėjo į lauką. Kai kurių dalykų jaunoms ausims girdėti nevalia. Pokalbiai apie žmogžudystes yra vieni iš tokių.

Vingrus kelias buvo vaizdingas. Rajenas važiavo Nortumberlando nacionalinio parko pakraščiu, pro Čevio kalvas, į seną Oterberno kaimelį, išsidėsčiusį už penkiasdešimties kilometrų į šiaurės vakarus nuo Nortumbrijos policijos komisariato Niukasle prie Taino ir vos už dvidešimt penkių kilometrų nuo Škotijos pasienio. Senovėje šiuose kraštuose virė įnirtingi mūšiai tarp anglų ir škotų, o šiais laikais gyveno didelė su kariuomene susijusi bendruomenė, lankėsi turistai ir žygių gamtoje mėgėjai. Laukinės gamtos entuziastai plūste plūdo į šiuos kraštus.

Rajenas kirto kaimelį ir pasukęs keliu į šiaurę važiavo, kol pasiekė posūkį į stovyklą. Pakeliui daugiau automobilių nesutiko, tačiau artėdamas prie vartų kariniam transportui užstrigo už lėtai riedančio „Volvo“, kurį pažino akimirksniu.

Veide žaidžiant šypsenėlei spustelėjo greitojo rinkimo mygtuką laisvų rankų įrangoje ir laukė, kol vairuotojas automobilyje priešais jį atsilieps.

— Labas rytas!

Per automobilio kolonėles nugriaudėjo su niekuo nesupainiojamas šiuurkštus detektyvo seržanto Frenko Filipso balsas. Rajenas skubiai pritildė garsą, saugodamas ausis nuo ilgalaikės žalos.

— Ar tu jau netoli? — šelmiškai paklausė.

— Aha, pakeliui. Beveik prie įvažiavimo į stovyklą.

— Užstrigai už traktoriaus, ką?

— Tavo žiniai, laikausi šalies greičio apribojimų, — išdžiūžiai atkirto Filipas.

Rajenas žvilgtelėjo į automobilio spidometrą, rodantį mažiau nei penkiasdešimties kilometrų per valandą greitį devyniasdešimties kilometrų per valandą zonoje.

Atmestinai spustelėjo garso signalą.

— Kažkoks juokdarys už manęs sumautai skuba... — pasiskundė Filipas ir dirstelėjo į galinio vaizdo veidrodėlį.

Rajenas jam pamojo.

— Aha, cha cha, — nepiktai tarstelėjo Filipas. — Turbūt manaisi esantis didis komikas?

Rajenas išsišiepė.

— Judinkimės, Frenkai. Šis komikas norėtų tikslą pasiekti dar nesutemus.

Bet kokie juokai pasiliko už aukštų apsauginių vartų, prižiūrimų poros rimtai nusiteikusių ginkluotų sargybinių. Sulaukę leidimo įvažiuoti, detektyvai pasuko dar vienu vingriu keliuku, vedančiu per kalvotus viržynus. Galiausiai pasiekė Oterberno karinio parengimo stovyklos teritoriją. Ji buvo didžiulė, apstatyta vieno ar poros aukštų praktiškais pastatais, aiškiai projektuotais siekiant funkcionalumo, o ne vaikantis madų.

Jiedu patraukė į sarginę, kurioje pasitiko keli žmonės.

— Esu detektyvas vyresnysis inspektorius Rajenas, o čia seržantas Frenkas Filipsas. Esame iš Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriaus, — prisistatė rodydamas ženklelį.

Tvarkingas uniformuotas maždaug penkiasdešimtmetis vyras žingtelėjo pirmyn ir ištiesė ranką. Rajenas ją paspaudė.

— Ačiū, kad taip greitai atvykote, — padėkojo vyras švelniu škotišku akcentu, neretai girdimu pasienyje. — Aš esu antrasis leitenantas Pitas Dalglišas, o čia kapralė Amanda Hakslei. Per šios nakties pratybas, naudojant tikrus šovinius, buvau poligono saugos inspektorius. Kapralė Hakslei buvo viena iš saugumo užtikrintojų.

Rajenas mandagiai linktelėjo.

— Ačiū, kad mus pasitikote, — padėkojo. — Kokių žingsnių ėmėtės iki mums atvykstant?

Dalglišas galvos mostu paragino verčiau pasikalbėti pakeičiant. Nuvedė pareigūnus iš sarginės iki aplamdyto kariško džipo, pastatyto netoliese kieme.

— Maždaug dvidešimt minučių po penktos grupelė Karališkųjų Velso fuzilierių aptiko, jų manymu, šilumą spinduliuojantį taikinį. Pradėjo šaudyti, — pasakojo vyras.

— Pratybų tikslas buvo rasti ir neutralizuoti du judančius terminius taikinius, bėgančius žmogaus greičiu, — paaiškino

Hakslei. — Neturėdami natūralios šviesos šaltinio, kariai naudojami naktinio matymo įranga, fiksuojančia šilumos bangas. Pirmąjį taikinį padarė nekenksmingą kaip ir planuota. Leidosi ieškoti antrojo. Poligono teritorija labai tamsi, apleista. Nemačiau, kad kas nors galėjo tikėtis tokiu metu sutikti civilį. Siaubinga tragedija.

Rajenas nieko nekommentavo, tačiau pagalvojo, kad kariuomenė jau skuba saugoti savus.

— Mudu su kaprale Hakslei nedelsdami leidomės į įvykio vietą. Vos tik supratę, kad šaudoma į netinkamą taikinį, nurodėme liautis, — įsitaisęs prie vairo pratęsė Dalglišas. — Iškvietėme kartu budėjusį mediką, radijo ryšiu susisiekiame su būstine, iš ten nedelsiant buvo iškvietos specialiosios tarnybos. Nukentėjusiąją ant neštuvų pernešėme nepilną kilometrą į rytus, prie artimiausio keliuko. Paramedikai atvyko kiek prieš šešias.

Nei Rajenas, nei Filipšas neklausė, kodėl greitoji pagalba pasirodė taip greitai. Nortumberlando nacionalinis parkas užima milžinišką teritoriją, didelė jos dalis pasiekama tik pėsčiomis ar visureigiais. Be to, Rajenas žinojo, kad artimiausias greitosios pagalbos sraigtasparnis laikomas Hale, tad būtų pasirodęs ne ką greičiau — jei apskritai būtų duotas leidimas naktį skristi virš šio regiono.

Dalglišas atsiduso ir užvedė variklį.

— Mūsų kariai mokomi veikti greitai, paklusti įsakymams. Kaip minėjo kapralė Hakslei, tai siaubinga tragedija. Tačiau juk būtent todėl kontroliuojama zona aiškiai pažymėta raudonomis įspėjamosiomis vėliavėlėmis, pakabinti ženklai pašaliniam nesiartinti.

— Kur auka dabar? — pasiteiravo Rajenas.

Pašnekovai nejaukiai susižvalgė, išgirde tokius žodžius.

— Nelaimės vieta — maždaug už dvidešimties kilometrų nuo čia, netoli Vičkrego, apytiksliai kontroliuojamos zonos viduryje, — paaiškino Dalglišas ir pasuko į vieną iš siauresnių kelių, vedančių į nuošalesnius poligono užkampius. — Konstatuota, kad nukentėjusioji žuvo vietoje. Greitosios pagalbos automobiliu pervežta į morgą Niukasle.

Rajenas linktelėjo ir mintyse pasižymėjo priminimą susiekti su policijos patologu.

— O kaip besitreniravę kariai? — pasiteiravo Filipsas.

— Nutraukus pratybas jiems buvo nurodyta nusiimti kuprines ir sudėti ginklus, — atsakė Hakslei, žvelgdama per petį nuo keleivio sėdynės šalia vairuotojo. — Toks protokolas panašaus įvykio atveju. Šitokiu būdu pažymima, kaip šauliai buvo išsidėstę.

— Logiška, — sutiko Filipsas. — Turėsime konfiskuoti įrangą ir paimti ginklus balistiniams tyrimams.

Kapralė linktelėjo.

— Iš NAT atvyksta tyrėja, — paminėjo ji, turėdama omenyje Nelaimingų atsitikimų tyrimų skyrių, atsakingą už nepriklausomus tyrimus dėl žūčių tarnybos metu ir kitų reikšmingų įvykių. — Turėtų pasirodyti per valandą. Galės išimti šovinius ir perduoti ginklus ekspertizei.

Nelaimingų atsitikimų tyrimų skyrius priklausė Karybos saugumo tarnybai, o ši buvo Gynybos ministerijos dalis. Tyrėjai turėtų paklusti regioninės policijos Kriminalinių tyrimų skyriaus viršenybei, tačiau menka Rajeno ir Filipo patirtis tiriant su kariuomene susijusias žūtis sakė, kad ne visada būna šitaip.

— Ar jau atvyko kriminalistai?

Dalglišas papurtė galvą ir staigiai pasuko į dešinę, į kitą apleistą keliuką. Vėjas švilpavo laukuose ir talžė per viržynus besiskverbiantį vienišą automobilį.

— Kriminalistams nurodėme vykti kariuomenės naudojamais keliukais. Nusiuntėme karius budėti patikros punktuose ir nukreipti juos nuo pagrindinio kelio Harbotle, — paaiškino vyras. — Kol kas pratybose dalyvavusius kursantus perkėlėme atgal į bazę, nes jiems ėmė reikštis šoko požymiai. Konfiskuoti jų drabužiai ir sudėti į plastikinius maišus. Kariams duota šilto maisto ir suteikta trumpa psichologinė konsultacija.

Greitai sukasi, pamanė Rajenas. Daugybė progų kursantams apsitarti, o vadams nukreipti juos norima linkme, jei tik sumanytų, kad to reikia.

Galbūt sendamas darosi ciniškas.

Laikas parodys.

3 skyrius

Valandą prieš aušrą imamas Ajanas Abdula paliko kuklų vienbutį namą Niukaslo prie Taino rajone, vadinamame Artūro kalva, ir patraukė prie centrinės mečetės. Ši buvo įsikūrusi kiek į vakarus nuo miesto centro ir žvelgė į gyvenamųjų namų ir parduotuvių, besidriekiančių iki pat Taino upės krantų, eiles. Tai buvo gyvas daugiakultūris rajonas, į kurį įvairiausių odos spalvų ir tikėjimų žmonės plūsdavo pasimėgauti gardžiausiais rytietiškais saldumynais už Indijos subkontinento ribų.

Vis dar tamsiai mėlyname danguje švietė pabirusios žvaigždės. Abdula traukė tyliomis gatvelėmis žinodamas, kad dar prieš aušrą jos šurmuliuos, jo tikėjimo vyrams ir moterims plūstant į mečetę rytmečio maldai, vienai iš penkių kasdienių musulmonų maldų. Imamas didžiavosi bendruomene, kuriai tarnavo: kaip darniai jie susiburdavo draugėn sunkiais laikais, kaip rinkdavo maistą ir drabužius vargo prispaustiesiems, kokią puikią turėjo programą, griaušančią sienas ir šviečiančią aplinkinius, kad tikrieji islamo išpažinėjai yra taikūs ir nuolankūs, nepuoselėja neapykantos.

Dvasininkas leido sau viltis, kad dar po kelerių metų jau galės eiti gatve, neregėdamas kaimynų akyse baimės ir nepasitikėjimo. Maloniai paniręs į šias optimistines mintis, išgirdo pokštelėjimą, primenantį netoliese paleistą įspūdingą fejerverką.

Užplūdus nelaimės nuojautai, pagrindiniu keliu nuskubėjo prie susibūrusios žmonių grupelės.

Tada ir išvydo tai, ką matė susirinkusieji.

Mečetė, prie kurios jie taip sunkiai plušo, kurios statyboms taip taupė, liepsnojo. Oranžinės liepsnos šliaužė drožinėtomis medinėmis durimis tarytum gyvatės. Ant baltų sienų purškiamaisiais dažais buvo nupieštas didžiulis juodas simbolis — trys susikertantys trikampiai. Šalia jų ir žinutė: MUSULMONAI, VARYKIT NAMO.

Tolumoje Abdula išgirdo artėjančias sirenas. Suprato, kad vienas jo brolių ar seserų iškvietė pagalbą. Aplink niūriai telkėsi bendruomenė. Žvelgė į jį tikėdamiesi palaikymo, tad imamas išstūmė užplūdusį liūdesį ir sutelkęs jėgas prabilo apie atlaidumą ir meilę.

Už liepsnojančio pastato tekėjo saulė. Abdula sunkia širdimi kaupėsi paraginti savo tikėjimo žmones grįžti namo ir pasimelsti ten.

Dar nespėjęs prabilti pajuto ant peties nusileidusią ranką.

— Ateikite, pasinaudokite mūsų sale, — pasiūlė kunigas ir linktelėjo į nedidelį krikščionių bendruomenės pastatą šalia pagrindinės gatvės. — Galbūt reikės pasispausti, kad visi tilptų, tačiau jūs maloniai laukiami.

Imamas suėmė vyro ranką.

— *Jazak Allahu Khayran*, — sukuždėjo. — Ačiū, mano drauge.

Detektyvas konstebliis Džekas Lauersonas buvo *labai* maloniai užsiėmęs, kai iš dispečerinės sulaukė skambučio vykti į įvykio vietą Niukaslo centrinėje mečetėje. Pirmą kartą per visą karjerą pasijuto plėšomas į dalis troškimo tarnauti visuomenei ir net stipresnio geismo likti būtent ten, kur buvo. Gal net iki gyvenimo pabaigos.

— Kas skambino? — pasiteiravo mieguistas balsas.

Lauersonas atsisuko nusišypsoti neseniai paaukštintai kolegei ir — jis drįso teigti netgi šitaip — savo *merginai*, detektyvei konsteblei Melanei Jeits.

— Iš dispečerinės, — atsakė jis, o akys klaidžiojo paraudusia konsteblių oda ir pašiauštais šviesiais plaukais. — Centrinėje mečetėje įvykdytas neapykantos nusikaltimas. Rajenas su Filipisu jau išvykę į įvykio vietą Oterberne, tad šis tyrimas tenka mums.

Melanės akis aptemdė sielvartas. Ji atsisėdo lovoje.

— Koks išpuolis? — pasiteiravo.

— Padegimas, — patikslino Rajenas. — Liepsnos vis dar siautėja.

— Kaip siaubinga, — patyliukais baisėjosi Melanė. — Ar kas nors nukentėjo?

— Kiek žinoma, ne, — sumurmėjo Lauersonas ir apglėbė merginą per pečius, o ji priglaudė galvą jam prie krūtinės. — Per porą savaitių — jau du išpuoliai prieš kitatikių šventyklas.

Merginai linktelėjus plaukai pakuteno jam pasmakrę.

— Abiem atvejais padegimai. Kaip manai, susiję tarpusavyje?

— Yra tik vienas būdas sužinoti, — tarė Lauersonas ir nubloškė antklodę. Kūnus iškart persmelkė ryto šaltis. — Metas į darbą, — paskelbė.

Jam dar nespėjus nušlepsėti į vonios kambarį, Melanė prisi-traukė atgal prie savęs ir apdovanojo lėtu, giliu bučiniu.

— Pratešime vėliau, — sukuždėjo ji.

Smegenys per sekundėlę atmetė tokią galimybę. Melanės akys išsiplėtė, kai jis pastvėrė ją į glėbį ir pakėlė nuo lovos.

— Kita vertus, būtų gerokai greičiau, jei praustumės kartu, nemanai?

— Kaip gudriai sugalvota, — sutiko Melanė ir plačiai nusišypsojo.

4 skyrius

Kai džipas pasiekė nedidelį vandens telkinį, vadinamą Linšilo ežeriuku, dangus jau buvo šviesus, ryškiai mėlynas. Tvenkinys plytėjo rytiniame kontroliuojamos zonos pakraštyje, netoli Harbotlo kaimelio. Netoliese buvo išrikiuota daug kariuomenės transporto priemonių, taip pat ir paprastas, nežymėtas furgonas, priklausantis Tomui Folkneriui, vyriausiajam nusikaltimų vietos tyrėjui iš Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriaus.

— Iš čia teks paėjėti pėsčiomis, tačiau esame jau netoli, — nurodė Dalglišas ir iššoko iš automobilio. — Visa ši teritorija patenka į kontroliuojamą zoną, bet prie ežero nešaudoma. Saugoma užtvanka. Naktinių pratybų plane kelias numatytas per vidurį — tarp ežeriuko ir Vičkrego už kelių kilometrų į vakarus. Ta kryptimi iš čia ir trauksime.

Supratęs, kad reikės mažiausiai pusantro kilometro paėjėti, Filipsas žvilgtelėjo į savo patogius padėvėtus žygio batus, o tada įtariai dirstelėjo į Rajeno kojas. Kone tikėjosi pamatyti, kad jos apautos prašmatniais zomšniais batais. Nustebo išvydęs porą kokybiškų padėvėtų aulinių.

Pastebėjus jo žvilgsnį, Rajeno lūpos virptelėjo.

— Pastarąjį kartą, kai buvome iškviešti Dievas težino kur, regis, pamenu, kaip aukštiekninkas vos nenusiritau nuo Adriano sienos, — paaiškino. — Pamoką išmokau.

— Gera žinoti, kad iš manęs pasisėmei šiek tiek sveiko proto, — pakomentavo Filipsas. — Toliau imsime tavo pietietiškos, neteisingos žodžio „pyragėlis“ tarties.

Rajenas prunkštelėjo ir nužvelgė aplink besidriekiančius laukus.

Šioje šalies dalyje netrūko grožio ir ramybės, leidžiančios retiems paukščiams ir žinduoliams klestėti be žmonių įsikišimo. Kalvos, uolos, upeliai ir ežerai ieškantiems ramybės dovanojo bekraščius plotus tyliems apmąstymams. Tačiau kartu tai buvo ir detektyvo košmaras: nesuskaičiuojama galybė daubų ir olų, apleistų pastatų, miškai — čia galėjo dėtis ir veikiausiai *dėjosi* šiurpūs dalykėliai.

— Tikras logistikos košmaras, — sumurmėjo Rajenas, jiems lūkuriuojant, kol Dalglišas ir Hakslei pasikalbės su vienu iš sargybinių, budinčių prie kelkraštyje sustatytų automobilių.

Filipsas linktelėjo ir prisimerkė prieš saulę, žvelgdamas į iš-tisus kilometrus nesutramdomos laukinės gamtos.

— Aha. Nori nenori į galvą šauna spėlionės, kaip kas nors galėjo čia atsidurti tokią rytmečio valandą, — pakomentavo seržantas. — Kelionę į šiuos kraštus planuojantis žmogus būtų žinojęs, kokių vietų vengti. Ką tik matėme, kaip sunku pasiekti šį užkampį, tad vargu ar tai atsitiktinumas.

Rajenas šiems apmąstymams pritarė.

— Esame per toli nuo visų stovyklaviečių ar turistų lankomų objektų, kad būtų galima užklysti atsitiktinai, — paantrino. — Taigi, tenka daryti išvadą, kad apsilankymas kontroliuojamoje zonoje buvo suplanuotas. Dėl kol kas nežinomos priežasties.

— Turi omenyje, *įtartinos* priežasties, — kaip visada tiesiai šviesiai pataisė Filipsas.

Rajenas nusišypsojo ir linktelėjo.

— Žinai, kas man užkliuvo, Frenkai? Nuo pat pradžių abu karininkai skubėjo patikinti, kad ši nelaimė buvo baisus nelaimingas atsitikimas, tikra tragedija. Gal ir tiesa, bet jie taip pat

minėjo, kad kursantams buvo nurodyta padaryti nekenksmingą šilumą spinduliuojantį taikinį, judantį bėgančio žmogaus greičiu. Supranti, ką reiškia?

Filipsas niūriai linktelėjo.

— Reiškia, kad pašauta mergina bėgo.

— Būtent, — sumurmėjo Rajenas. — Privalome išsiaiškinti, nuo ko ji bėgo ar koks galėjo būti jos tikslas.

Stojo trumputė reikšminga pauzė. Filipsas sunkiai atsiduso.

— Na, štai ir griūva mano planai kelias dienas ramiai pailsėti stovyklavietėje, — tarstelėjo.

Rajenas guodžiamai patapšnojo kolegai per nugarą, ir jiedu nusekė du kariškius, skubiu žingsniu traukiančius per viržynus.

— Aukščiau nosį, Frenkai. Nespėsi nė mirkstelėti, ir vėl su Seme ir Denise kepsi zefyrus.

Gal zefyrų tuo metu niekas ir nekepė, tačiau Filipsas būtų vyriškai nubraukęs ašarą sužinojęs, kad tą akimirką, kai jo aulinis smigo į didelę avies mėšlo krūvą, Denise ir jo globotinė kirto porą šoninės pyragėlių, ką tik nusipirktų maisto furgone, kas rytą vykstančiame per Vulerį.

— Manau, skaniausi buvo iš „Pyragų furgono“, — pareiškė Samanta, kramtydama kečupu apipiltą šoninę. — Kepinius su šonine vertinu rimtai.

— Daraisi tokia pat nepakenčiama kaip Frenkas, — sukikeno Makenzi. Jiedvi pasuko prie baseino. — Gaila, kad jam tenka dirbti, bet tai puiki proga praleisti laiko dviese.

Samanta pajuto, kaip kūnu išplinta maloni šiluma. Iki šiol per visą gyvenimą niekas nėra sakęs, kad džiaugiasi su ja leisdamas laiką.

— Ar nekantrauji grįžti į mokyklą? — pasiteiravo Makenzi.

Semės gyvenimas toli gražu nepasižymėjo stabilumu. Iš pradžią nauja mokykla ir draugų paieškos kėlė iššūkių. Vis dėlto mergaitė greitai susidraugavo su šaunia grupele. Dabar Makenzi su Frenku tebuvo pora taksistų, ilgas vasaros atostogas besiderinančių prie naujojo socialinio dešimtmetės gyvenimo.

— Aha, grįžti bus malonu, bet jau pavargau nuo kalbų apie *vaikinus*.

Makenzi kone paspringo šoninės pyragėliu.

— Šit kaip, — bukai tarstelėjo. — Daug kalbama apie vaikus, ką?

Samanta linktelėjo.

— Pirmąjį naujųjų mokslo metų penktadienį mokykloje vyks diskoteka. Visi mano, kad Džeimis Vebas kvies mane pašokti, tačiau esu įsitikinusi, kad jis man per jaunas...

— Argi judu ne bendraamžiai? — patyliukais pasiteiravo Makenzi.

— Na, *taip*, bet Džeimis labai nesubrendęs. Turiu omenyje, vis dar renka Pokemonų kortas, — pakomentavo Samanta ir išraiškingai susiraukė. — Šiaip ar taip, nė už ką su juo nešokčiau. Nebent sutiktų keistis Pikaču korta, — pagalvojusi pridūrė.

— Tačiau maniau, kad...

— Neatsižadu jokių galimybių, — išmintingai pakomentavo mergaitė.

Makenzi sutrikusi papurtė galvą. Svarstė, gal kas nors išleido instrukciją, kaip elgtis tokiose situacijose. Kadangi buvo įpusėjusi penktąją dešimtį, o Frenkas daugiau nei dešimtmečiu už ją vyresnis, porelė išsižadėjo minties turėti vaikų. Kartais taip nutinka. Pirmuosius dvidešimt suaugusiosios gyvenimo metų ji praleido ieškodama, tačiau žmogų, su kuriuo dalysis gyvenimą,

rado tik tada, kai dauguma bendraamžių jau buvo ištekėjusios ir pagimdžiusios. Denisei tokia padėtis niekada smarkiai nekliuvo, jiedu su Frenku jautėsi nuoširdžiai laimingi būdami dviese. Nors sprendimas priimti Samantą į savo širdis ir gyvenimus atvėrė akis, vaikų auginimas nebuvo lengva užduotis. Kiekvieną dieną tuo įsitikindavo.

Staiga traumuo tą koją pervėrė dieglis.

Prieš porą metų ji žiaurais žudiko buvo paimta į nelaisvę. Nepavyko išsisukti nenukentėjusiai. Peilio ašmenys pažeidė raiščius ir nervus, dėl to koją vis spazmuodavo, traukdavo mėšlungis. Ištisas dienas kamuodavo fantominis skausmas. Makenzi žinojo, kad iš dalies skausmas psichosomatinis; tarytum aidu sugrįžta patirta trauma ir tuokart kamavusi baimė. Kad ir kiek fizioterapijos užsiėmimų lankė, kad ir kiek konsultavosi su specialistais, prisivertė judėti pirmyn, skausmas neapleido. Kartais užklupdavo netikėtai.

— Ar viskas gerai? — pasiteiravo Samanta, matydama, kaip išblyško Makenzi veidas.

— Viskas bus gerai, — išlemeno ji, ranka suspausdama koją. — Tiesiog... tiesiog reikia prisėsti.

Šlubuodama prie suoliuko netoliese pričiupo save spėliojančią, ar kada nors sugebės ištrūkti iš tamsaus šešėlio, kurį Kirvis vis dar metė ant jų visų gyvenimų.

Samanta buvo jautri ir išmintinga. Prisėdusi prie moters, kurią jau pradėjo laikyti savo mama, neuždavė deginančio klausimo: kaip Denise susižalojo. Užuoat taip pasielgusi, tik suėmė jos ranką ir stipriai spustelėjo smulkiais pirštukais.

Denise pažvelgė į jūdviejų rankas, tada į smulkų strazdanotą veidelį ir nusišypsojo.

5 skyrius

Kai pasiekė įvykio vietą, Filipas sunkiai šnopavo. Pats būtų pareiškęs, esą kelią įveikė nepadoriai skubriu tempu. Dideliam jo nusivylimui, pusanatro kilometro žygis kitiems trims nepasirodė sunkus iššūkis. Priminė sau, kad jau metas laikytis dietos.

— Štai ir Folkneris, — nudžiugo Rajenas ir kilstelėjo ranką, sveikindamasis su vyriausiuoju nusikaltimo vietos tyrėju, kartu su dviem nedidelės komandos nariais atvykusiu neseniai prieš juos.

Kriminalistų lengvai nepražiopsosi. Jie vilkėjo baltus polipropileno kombinezonus, išsiskiriančius rudai žalsvoje slėnio aplinkoje.

Jiems žingsniuojant lygumas pakeitė žemiausių Čevioto kalvų šlaitai, išsiliejantys į platų slėnį, kuriame žydėjo daugybė smulkių gėlyčių. Pievos viduryje būriavosi nedidelė vyrų ir moterų grupelė. Maskuojamosios žalsvos uniformos padėjo susilieti su aplinka.

Rajenas stabtelėjęs apsižvalgė po apylinkes. Kilstelėjęs ranką prisidengė akis nuo akinančių saulės spindulių. Iš jo vietos ant kalvos kariuomenės ir policijos personalas slėnyje priminė skruzdėles — jų kūnai atrodė nereikšmingi bekraštėje žemės ir dangaus erdvėje. Jei žmones nelengva pastebėti tvieskiant saulei, sunku ir įsivaizduoti, koks tai iššūkis, kai tamsu nors į akį durk.

Apie tai pagalvojus stuburu nuslinko neįjaukūs šiurpuliukai. Ant sprando pasišiaušė plaukeliai.

— Kuria kryptimi ji bėgo? — Rajenas paklausė karininkų.

— Iš vakarų į rytus, — po trumpo tylos atsakė Hakslei. — Nuo Vičkrego ana ten, šia kryptimi.

Ji mostelėjo, rodydama merginos bėgimo kryptį.

— Kursantai judėjo į šiaurę, — tęsė moteris, ore piešdama dar vieną liniją. — Tikrasis taikiny buvo dar beveik už kilometro ta linkme.

— Taigi, jūs tuoj pat supratote, kad padaryta klaida, — pakomentavo Filipsas.

Dalglišas linktelėjo.

— Sušukome įsakymą sustoti, bet, kaip jau minėjau anksčiau, kursantai nedelsdami reagavo į tariamą taikinį. Buvo šeši šauliai. Manome, šaudyti pradėjo visi.

Rajenas apniuko spėliodamas, kas beliko iš tos vargšėlės, jau apleidusios šį pasaulį. Kol nežino visų aplinkybių, savo nuosprendžio neskelbs; karių darbas ginti šalį, juos būtina deramai apmokyti. Tačiau *jo* darbas iširti, kaip buvo atimta gyvybė. Iš sunkiai sukaptos patirties žinojo, kad tam visos dėtuovės šovinių nereikia.

Pakanka vienintelės kulkos.

Jiems pasiekus nedidukę karių ir civilių grupelę, aukštas, plačiapeitis maždaug penkiasdešimtmetis vyriškis juos pastebėjo ir atsiskyrė nuo likusiųjų. Jam artinantis Dalglišas ir Hakslei atidavė pagarbą.

— Laisvai, — ramiu balsu įsakė vyras. — Jūs turbūt iš policijos.

— Taip, pone. Čia detektyvas vyresnysis inspektorius Rajenas ir seržantas Filipsas iš Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriaus, — pristatė Dalglišas. — O čia mūsų vadas pulkininkas leitenantas Teodoras Robsonas.

Vyras linktelėjo pareigūnams ir tvirtai spustelėjo rankas.

— Liūdni reikalai, — prabilo nepilstydamas iš tuščio į

kiaurą. — Jūsų kriminalistų komanda ką tik atvyko, bet dar iki to laiko padarėme nuotraukų, mielai jomis pasidalinsime.

— Ačiū, — padėkojo Rajenas ir nužvelgė kitus grupelės narius. — Gal supažindintumėte mus su kitais liudininkais, šią naktį buvusiais įvykio vietoje? Per dieną norėsime apklausti visus kursantus, taip pat ir kariuomenės atstovus, kaip nors prisidėjusius prie šių pratybų.

— Suprantama, — neprieštaravo Robsonas. — Užtikrinsiu, kad būtų sudarytos galimybės su jais pasikalbėti. Mes visi suinteresuoti užbaigti reikalingus formalumus iki rytojaus darbo dienos pabaigos. Tokiu metu numatytas kuopos išvykimas.

Rajenas kilstelėjo antakį ir vos regimai papurtė galvą.

— Apgailestauju, tačiau negaliu užtikrinti, kad preliminarus tyrimas rytoj vakare jau bus baigtas. Kol vyks apklausos, būtų naudinga, jei kuopa liktų Oterberne.

Rajenas tikėjosi pasipriešinimo, bet buvo maloniai nustebintas.

— Žinoma, suprantu. Viską suderinsiu, — nedvejodamas pažadėjo Robsonas. — Jei galėčiau padėti dar kuo nors, tik paprašykite.

Rajenas padėkojo.

— Supažindinsiu jus su kitais svarbiais vakarykščių pratybų dalyviais, — tęsė Robsonas, duodamas ženklą trimis uniformuotiems karininkams prisijungti. — Čia mano pavaduotojas majoras Ovenas Džonsas. Jo darbas buvo suplanuoti ir sekti kursantų maršrutą; Gvenė Deivis, Pirmosios Karališkųjų Velso fuzilierių kuopos seržantė majorė; ir kapralas Rysas Evansas, per šios nakties pratybas valdęs taikinį. Mūsų medikas yra majoras Rupertas Sandersonas, anksčiau šįryt grįžęs į bazę su kuopa aptarti įvykio.

Rajenas linktelėjo ir pasisuko į seržantą.

— Frenkai, jei sutiktum užrašyti pirminius šių karininkų liudijimus, aš pasikalbėsiu su Folkneriu, — paprašė jis ir vėl pasisuko į vadą. — Dėkojame už bendradarbiavimą.

Tai taręs apsigrėžė ir ryžtingai nužingsniavo per viržynus.

Kareivinėse eilinė Džesika Stivenson niekaip nesuvaldė rankų virpesio.

Akys šaudė po kambarį, kuriame jos paprašyta luktelėti. Svarstė, ar ir kiti jos skyriaus nariai atskirti vienas nuo kito, ar taip pat neramiai žingsniuoja po savo kameras.

Šis kambarys neabejotinai buvo kamera; Džesė neturėjo iliuzijų, kad gali būti kitaip.

Iš visų pratybose dalyvavusių kursantų atimti ginklai ir drabužiai. Po pakalbio su mediku apie veiksmus „vykdant pareigą“ jie atskirti laukti policijos tyrimo.

Tyliame kambaryje, likus tik su savo mintimis, protas nebedavė ramybės. *Ar tą moterį nužudė ji?*

Susmukusi ant viengulės kareivinių lovos krašto, Džesė panardino veidą į delnus. Mėgino prisiminti smulkiausias įvykio detales.

Buvo tamsu — labai tamsu. Nieko nematė aiškiai. Net ir dabar akys ašarojo, regėjimas nuo įtampos buvo neryškus. Kūnas meldė miego.

Tačiau ji nemiegos.

Negali miegoti.

Džesė ištiesė rankas priešais save ir įsispoksėjo į jas; į odą, į venas ir kapiliarus, ryškėjančius po ja. Mąstė apie kitos moters rankas, susmukusias purve, nebekrutančias.

Kūktelėjusi Džesė susisuko į kamuoliuką ant lovos ir prie krūtinės prisitraukė kelius.

Drebulys nesiliovė.

6 skyrius

Pirmieji į įvykio vietą atvykę policininkai iš vietinės nuovados saugodami teritoriją pasistengė ją pažymėti, ir tai padarė purškiamais dažais ant žemės nubrėždami ribą. Už jos Folknerio nusikaltimų vietos tyrėjų komanda rentė nedidukę kriminalistų palapinę aukos žūties vietoje. Pats komandos viršininkas didelės raiškos fotoaparatu darė aplinkos nuotraukas ir detaliau fiksavo slėnio žemės plotelius.

Rajenas sustojo prie užbrėžtos linijos ir įrašė savo vardą į sąsiuvinį, laikomą vieno iš vietinių konsteblių. Jis tokiam elgesiui pritarė. Nesvarbu, kur įvyko nusikaltimas; atitinkamos procedūros numatytos ne veltui.

— Tomai!

Išgirdęs savo vardą Folkneris atsigrėžė ir sveikindamasis kilstelėjo ranką, tada mostelėjo kviesdamas Rajeną priėti arčiau. Šis stabtelėjo užsitempti mėlynus plastikinius antbačius ir peržengė liniją, skiriančią nuo įvykio vietos.

— Gera tave matyti, Rajenai, — pasisveikino kriminalistas ir patraukęs apsauginę kaukę atidengė niekuo neypatingą išblyškusių veidą, kurį labai reikėjo apskusti. — Šiandien darbo diena prasidėjo anksti.

— Pailsėsime po mirties, — Rajenas gūžtelėjo pečiais. — Ką čia turime?

— Kriminalistų košmarą, — atvirai rėžė Folkneris. — Net jei nebūtume lauke, pažeidžiami gamtos elementų, prieš mums atitveriant įvykio vietą, ją trypė kokie dešimt ar daugiau žmonių. Sakyčiau, čia dirbsime visą dieną.

— Supratau.

Beprasmiška tikėtis, kad galėtų būti kitaip. Rajenas žinojo, koks kruopštus, atidumo reikalaujantis yra kriminalistų darbas. Jį skubindamas nieko nelaimėsi.

— Pradėsime nuo vietos, kurioje auka žuvo, ir judėsime ratu, toldami nuo jos, — tęsė Folkneris. — Padariau kelias apylinkių ir kraujo žymių nuotraukas. Regis, tokiomis aplinkybėmis jos nekelia įtarimų.

Rajeno akys slystelėjo į žemę, dabar iš dalies dengiamą plazdančios palapinės. Išvydo ryškią raudonai rudą dėmę.

— Yra daugiau dėmesio vertų pastebėjimų?

Folkneris atsiduso ir pirštinėta ranka pasikasė pakaušį.

— Vadas sakė, kad moteris bėgo šia kryptimi. — Jis mostelėjo į rytus. — Jei taip ir yra, susitelksiu į plotus, kuriuos ji veikiausiai kirto. Pažiūrėsiu, gal pavyks aptikti ką naudingo. Ar žinome, kas ji tokia?

— Dar neatpažinta, — sumurmėjo Rajenas. — Neturėjo asmeninių daiktų, piniginės ar rankinės. Tačiau galbūt jau bus įvesta į Dingusių asmenų duombazę.

Folkneris niūriai linktelėjo.

— Ar apsvarstei galimybę?..

— Kad priešais šautuvus ji išbėgo neatsitiktinai? Taip, vienas iš variantų, — patyliukais pritarė Rajenas. — Tik sužinoję, kas ji tokia buvo, kokį gyvenimą gyveno, galėsime skelbti tikslesnę hipotezę. Reikia įvertinti, ar moteris galėjo kelti sau pavojų.

Folkneris užjaučiamai suniurnėjo.

— Gaila kario, paleidusio mirtiną šūvį, — tarė. — Darė taip, kaip buvo mokytas, tačiau šiuo metu taip negalvos.

Rajenas susikišo rankas į kišenes ir apsižvalgė po poligoną, paskui žvilgsniu grįžo ten, kur Filipsas kalbėjosi su karininkais. Seržantas labai efektyviai pasitelkė savo neprilygstamą žavesį.

— Labiausiai užjaučiu auką, — nesusilaikė nepakomentavęs. — Tačiau sutinku. Per pratybas taikiniai panašūs į žmones — tam, kad vėliau, karo lauke, kariai nepabijotų prireikus nuspausti gaiduką. Sunku kaltinti kursantą dėl to, kad tiksliai pakluso įsakymui.

Rajenas stabtelėjo, tada pratęsė:

— Bet čia ne mūšio laukas. O ta moteris — ne taikiny.

Pasigirdus trumpam beldimui į duris, eilinė Džesė Stivenson staiga atsimerkė, skubiai atsistojo ir pasitempė. Patrynusi akis išvaikė miegus. Veikiausiai užsnūdo, bet miegas buvo neramus, sapnai kupini tamsių, košmariškų figūrų, nagais draskiusių jai odą.

Ji nudelbė akis į delnus, o tada, durims atsiveriant, suspauzdė rankas už nugaros.

Pirma įėjo seržantė majorė Gvenė Deivis, už jos žengė du vyrai, kurių Džesė nepažinojo. Vienas veikiausiai dar nesulaukęs keturiasdešimties, aukštas, tamsus, dailus lyg kino žvaigždė — tik keista, kad ji mąstė pakankamai aiškiai, jog tai pastebėtų. Kitas vyras buvo įpusėjęs šeštąją dešimtį, žemesnis, drūtesnis, šiuo metu užuojautos kupinomis rudomis akimis, primenančiomis sagas.

— Laisvai, eiline, — įsakė Deivis. — Stivenson, čia detektyvas vyresnysis inspektorius Rajenas ir detektyvas seržantas Filipsas iš Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriaus. Jie vykdo tyrimą ir atvyko užsirašyti tavo parodymų.

Džesė linktelėjo. Šiek tiek svaigo galva.

— Gal būtų įmanoma gauti stiklinę apelsinų sulčių ar ko nors kito su cukrumi? — paprašė aukštesnysis vyriškis, ir Džesė nužvelgė jį dėkingu žvilgsniu.

Seržantė majorė linktelėjo ir atsiprašiusi išėjo.